



תפ"ח (באר שבע) 13225-06-20 - מדינת ישראל נ' נאור מירישוילי ע"י

תפ"ח (באר-שבע) 13225-06-20 - מדינת ישראל נ' נאור מירישוילי ע"י מחוזי באר-שבע
תפ"ח (באר-שבע) 13225-06-20
מדינת ישראל
באמצעות פמ"ד - עו"ד רותם יוחנני הר-ציון
נגד
נאור מירישוילי ע"י
ב"כ עו"ד עינב יתח ועו"ד רועי אטיאס
בית המשפט המחוזי בבאר-שבע
[11.09.2022]
בפני: כב' ס. הנשיאה, השופט אריאל ואגו - אב"ד
כב' השופט אלון אינפלד
כב' השופט אריאל חזק

גזר דין

(גרסה מתוקנת)

השופט א' אינפלד:

רקע עובדתי

1. הנאשם, יליד 1991, הודה והורשע בכתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בניסיון לרצח אדם מסרוגה ("המתלונן" או "אדם"), בהריגת רותם הרוש ("המנוח" או "רותם"), בגרימת חבלה חמורה לאמו של רותם, שולה הרוש ("המתלוננת" או "שולה") ובנשיאת נשק.
2. לעניין הוראות החיקוק, מדובר בעבירות של ניסיון רצח לפי סעיף 305 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"); הריגה לפי סעיף 298 (לפי הנוסח דאז של החוק), בנסיבות סעיף 34א(א)(1) לחוק (אחריות מבצע בצוותא כעבירת אדישות, לעבירה הנוספת שנעשתה בכוונה על ידי המבצע העיקרי); חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 333 + 335א(1) לחוק, בנסיבות סעיף 34א(א)(1) לחוק (אחריות מבצע בצוותא לעבירה נוספת שנעשתה על ידי מבצע עיקרי); וכן נשיאה והובלת נשק לפי סעיף 144ב(ב) רישא לחוק.
3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן (להלן: "כתב האישום"), הייתה היכרות מוקדמת בין הנאשם לבין המנוח רותם הרוש, ובין הנאשם לבין "האחר" (כינוי מוסכם לדמות של מי שפיזית ביצע את מעשי האלימות). בתאריך 15.11.18 חגג המנוח את יום הולדתו. המסיבה, שנמשכה עד לפנות בוקר 16.11.18, ואשר רבים השתתפו בה, עומדת במוקד כתב האישום.



4. בקבוצת ווטסאפ שפתח אחיו של המנוח לקראת המסיבה, אליה צורף גם הנאשם, קרא האח לחברים להצטרף למסיבה. "האחר" הגיב בקבוצה זו באיומים כי יעשה "בלאגן אחושרמוטה, שותה מרביץ לכולם יא מניאק". לאחר שהאח הגיב לדברים אלה, השיב לו "האחר" בקללות והוסיף איומים לפיהם "אני אזיין את כל מי שיושב שמה ואתה תראה מה אני יעשה שמה היום אחי, אני בא אחי רעול, יא חתיכת מניאק".
5. לפי כתב האישום, לעת ערב, הגיע הנאשם למסיבה עם בת זוגו וכן הגיע גם "האחר". לאחר מספר שעות נתגלע וויכוח בין "האחר" לבין המתלונן אדם, במהלכו הכה "האחר" את המתלונן בפניו והשניים דחפו זה את זה. בהמשך לכך עזב "האחר" את המסיבה ומאוחר יותר עזב גם הנאשם. השניים נפגשו בבית של חבר, ובשלב מסוים החליטו השניים להמית את המתלונן.
6. בהמשך לאותה החלטה, בסמוך לשעה 03:45, הגיעו השניים לסמטה אשר בה התגוררו המנוח רותם ואמו המתלוננת שולה. הבית, בו המסיבה עדיין נמשכה. הם הגיעו לסמטה כאשר הם מצוידים ברובה, אותו נשא "האחר". המתלוננת שולה, אשר עזבה את המסיבה מוקדם יותר, חזרה בשעה זו אל הסמטה בדרך לביתה. בהתקרבה לסמטה שמעה צעקות "רותם רותם" מכיוון הסמטה ורצה לתוכה.
7. במקביל, הנאשם ניגש לביתו של רותם המנוח, וקרא לאדם לצאת מהבית. זאת, כאשר "האחר" ממתין בסמטה כשהוא חמוש. מהבית יצאו המתלונן אדם, המנוח רותם, ואחיו של המנוח. התגלע וויכוח. בהמשך להחלטת הנאשם ו"האחר" להמית את אדם, שלף "האחר" את הנשק וירה לעבר מרכז גופו של המתלונן אדם כדורים אחדים, בכוונה לגרום למותו. המתלוננת שולה התערבה, ו"האחר" כיוון את הנשק לעבר ראשה והכה אותה באמצעות הנשק. אז כיוון "האחר" את הנשק לעבר רגלה של שולה וירה כדור אחד בירכה הימנית, בכוונה לגרום לחבלה חמורה. "האחר" המשיך וירה כדור אחד בראשו של רותם, בכוונה לגרום למותו.
8. מוסכם כי בשלב כלשהו, במהלך אירועים אלה, הנאשם עצמו נדקר בצווארו. הנאשם ו"האחר" ברחו מהסמטה, כאשר "האחר" נושא את הנשק. בשלב כלשהו התפצלו השניים והנאשם הגיע לבית החולים סורוקה, עזב את המקום מבלי לקבל טיפול ונעצר בהמשך היום. "האחר" נעצר כמה ימים מאוחר יותר.
9. אין מחלוקת בין הצדדים כי אדם המנוח נפגע בראשו, כי הקליע עבר דרך הרקה השמאלית, המוח והמוחון, ועקב כך נפטר המנוח במקום. אין מחלוקת כי המתלוננת נפצעה בירך ימין, הובהלה לבית החולים ואושפזה למשך מספר ימים. אין מחלוקת כי אדם, שאותו תכננו השניים לרצוח, נפצע בפצעי ירי בבטן התחתונה ובירך. המתלונן אדם הובהל לבית החולים, הורדם והונשם, נותח בדחיפות, קיבל מנות דם רבות, ונאלצו לכרות לו כ- 50 ס"מ מהמעי הדק ומקטע במעי הגס, עקב ריבוי החורים. מעבר לכך, בוצעה בדיקה כירורגית של פצע הירי בירך, ונקשר הוריד הפמורלי השטחי. אז, חלה הדרדרות במצב המתלונן, הוא הורדם והונשם למשך כחודש ימים, נותח מספר פעמים נוספות, ורק בחודש ינואר שוחרר מבית החולים.
10. יש לחדד ולהדגיש את היסוד הנפשי המיוחס לנאשם, וחלקו באירוע. אין מחלוקת כי מבחינה פיזית - נשיאת הנשק והמעשים האלימים נעשו על ידי "האחר". אין מחלוקת כי הנאשם הוא מבצע בצוותא בעבירת נשיאת הנשק ובעבירת הניסיון לרצח, ושותף באופן מלא ליסוד הנפשי, למרות שלא אחז בנשק. זאת, בהיותו שותף להחלטה להמית את אדם, בהגעתו יחד עם האחר הנושא את הנשק למקום ובפעולתו בכך שקרא לאדם לצאת החוצה. מעשי רצח המנוח וגרימת החבלה למתלוננת לא תוכננו מראש, ויש להניח לטובת הנאשם שהופתע מהמעשים. אולם, כמבצע בצוותא של העבירות שכן תוכננו, אחראי הנאשם גם למעשים נוספים ובלתי מתוכננים אלה, בהיותו מודע לאפשרות שבמהלך האירועים ייהרג אדם נוסף או יפצע. כך, שאחריותו להריגה ולחבלה החמורה נובעת מסעיף 34א(א)(1) לחוק, כאמור לעיל.
11. אין מחלוקת בין הצדדים כי התיקון האחרון לחוק העונשין, הרפורמה ביחס לעבירות ההמתה, מהווה חיקוק המחמיר בדינו של הנאשם. לפיכך, חל על העניין החיקוק המקל עמו, הדין הישן, כנוסחו בעת ביצוע העבירה.



12. במסגרת הסדר הטיעון - הוסכם כי ייגזרו על הנאשם 14 שנות מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו. כן הוסכם כי יוטל מאסר על תנאי, קנס ופיצויים למתלוננים לפי שיקול דעת בית המשפט. במסגרת הטיעון לעונש ביקשו שני הצדדים לכבד את ההסדר ביחס למאסר בפועל, וכל צד טען את טענותיו לעניין הפיצוי הראוי. אין מחלוקת בדבר מאסר על תנאי התלוי ועומד נגד הנאשם ושני הצדדים הסכימו, בהמשך להסדר הטיעון, כי מאסר על תנאי זה יופעל בחופף למאסר המושת עתה בהסכמה.
13. להשלמת התמונה, יאמר כי הרישום הפלילי של הנאשם (ת/2) כולל עבירות אלימות ואיומים אחדות, עבירות החזקת סכין רבות, עבירות הפרת צו חוקי אחדות (לרבות הפרת צו שנועד להגן על אדם) ועבירות רכוש. הנאשם ריצה בעבר מאסרים בפועל.
כאב לב, נזקי גוף וחיים מרוסקים
משפחת המנוח
14. במעמד ההודעה על הסדר הטיעון, לאחר ההודאה והכרעת הדין, הוחלפו דברים מרגשים בין הנאשם לבין המתלוננת. הנאשם אמר למתלוננת שולה שהוא מקווה שהיא יודעת בליבה שלא דמיין בחייו את מותו של בנה רותם. שולה הגיבה בבכי ואמרה שאף היא לא הייתה רוצה שהנאשם ישב במקום בו הוא יושב, בתא הנאשמים, וזעקה כי יבקש סליחה ממנה, ומרותם. המתלוננת שולה זעקה "הוא אהב אותך" ואף הטיחה בנאשם כי ראתה את בנה רגע לפני ההורדה לקבר, וכי "פתחתם לו חצי ראש". הנאשם הגיב במילים "אני מבקש ממך סליחה. שאלוהים ייתן לך כוח. בחיים לא הייתי עושה לו את זה".
15. אף בשלב הטיעון לעונש אמרה המתלוננת שולה את אשר על ליבה. היא בכתה על בנה בן 21 שהיה ילד טוב, מלא נתינה ואוהב לעזור למרות התנאים הקשים בהיות אימו חד הורית. שולה המשיכה וסיפרה על כך שרותם התגייס באופן סדיר לצבא אך פרש, כיוון שהיא חלתה בסרטן והוא רצה לטפל בה. לדבריה, הוא נלחם עבורה, ולדבריה "הוא היה ילד עם שמחת חיים. היו לו שאיפות, הרבה שאיפות... הוא תמיד רצה טוב, הוא רצה רק טוב". שולה הביעה כאב על כך שלא הצליחה להציל את בנה ברגע האמת והוסיפה כי רואה אותו לנגד עיניה כל יום. לדבריה "ככה אני חיה עם זה כל יום, וכל שעה. אני בן אדם ריק".
16. לנאשם אמרה האם הדואבת, כי היא יודעת שלא הוא לחץ על ההדק, אך הטיחה בו כי הוא יכול היה למנוע "יכולתה לא להגיע" וכן "אז למה באת איתו? הוא בא עם נשק, מה חשבת שהוא יעשה עם הנשק?".
17. האם שולה גם הקריאה מכתב שכתבה לבית המשפט אשר לאחר מכן הוגש וסומן (ת/1 לעונש). במכתב, עמדה על כמה חיכתה ליום הטיעון לעונש לומר את דברה. שולה הדגישה כי רותם המנוח חסר לה יום ולילה, בחגים בשבתות ובאירועים משפחתיים. היא שיתפה כי אין היא מרגישה עוד שמחה אמיתית, והודתה על הזכות שנפלה בחלקה להיות אמו של רותם. האם שולה אף ציינה כי המנוח הגן בגופו על חבריו.
18. במסגרת הראיות לעונש הוגשו גם בהסכמה מסמכים רפואיים של המתלוננת שולה, הקשורים לחבלה החמורה שנחבלה באירוע (ת/3 לעונש).
19. מעבר לראיות הישירות לעניין סבלה של המתלוננת שולה כאמו של המנוח, הוגש ביום 26.4.22 גם תסקיר נפגע עבירת המתה. תסקיר זה הוסיף והדגיש את כאב הלב של שולה על בנה, והוסיף ממדי עומק לציור הקשה של החלל שנפער בחייה, ובחיי המשפחה כולה.



20. עולה מהתסקיר כי מעבר לכאב הלב, יש פגיעה ממשית במשפחה, ובמיוחד באם המנוח, המתלוננת. הודגש, כי הפגיעה כאן כפולה, הן הפגיעה הפיזית במתלוננת עצמה, הן הטראומה הקשורה בצפייה ברצח בנה מול עיניה, והן הקושי לאסוף את חלקי חייה לאחר האובדן. עלה בתסקיר, כפי שעלה מדברי שולה עצמה לפנינו, כי מעבר לתחושות האבדן, יש לאם תחושות אשמה קשות, הן על כי לא הצליחה להגן על בנה ברגע האמת, והן על עצם ארגון המסיבה, אשר מקיומה התגלגל מותו. כן מפורטים קשיים רגשים נוספים עקב האירוע, מצבים, פעולות, ומקומות נוספים בהם מתבטא סבלה. פרטים, שלא פורטו על ידה בעדותה, ולפיכך לא יפורטו גם כאן, כדי לשמור על פרטיותה.
21. מפי אם המנוח שולה, למדה עורכת התסקיר על סבל של בני משפחה נוספים. הדברים לא יפורטו כאן, אך יאמר כי מעבר לכאב ולצער של אחי המנוח, יש פגיעה בלכידות המשפחה בכללותה. זאת, הן משום ההצפה ברגשות בעת מפגשים, והן משום הקושי של שולה, נוכח מצבה הרגשי, לשמש מוקד לאירוח והתכנסות. קושי המתווסף על הקושי של יתר בני המשפחה להגיע לבית בו גדל וחי המנוח רותם. מעבר לכך, תיארה שולה קשיים קונקרטיים עמם מתמודדים האח הגדול, האחיות, והאח הצעיר. שולה דיווחה כי היא רואה התדרדרות במישורי חיים שונים של האח הגדול והאחות, אותם היא קושרת למצבם הרגשי לאחר הרצח. לגבי האח הצעיר, תוארו מספר שינויים בחייו הקשורים ישירות לרצח המנוח. קשיים, שאינם נובעים מהתדרדרות פסיכולוגית, אלא מחמת עמדתו ביחס לפוגעים, ולא יפורטו כאן.
22. עורכת התסקיר סבורה שיש ערך רב בסיום ההליך המשפטי בקשר לאירוע. זאת, כדי לפנות את בני המשפחה, מבחינה רגשית, לעסוק בשיקום עצמם. הערכתה היא שהמשפחה אינה נעזרת מספיק בכלים השיקומיים הקיימים, ובמנגנוני הטיפול האפשריים, ואפשר שעתה יתפנו לכך. הומלץ להשית על הנאשם "פיצוי כספי משמעותי לבני משפחת המנוח" הן כחלק מההכרה בפגיעה במנוח והשלכה על המשפחה, והן על מנת לאפשר להם להיעזר בפיצוי לשם פנייה לשיקום וטיפול.
- אדם
23. לענין סבלו של המתלונן אדם, לא הובאה כל עדות ישירה. אולם, הסבל הרפואי הקשה שלו בא לידי ביטוי במסמכים הרפואיים שהוגשו בהסכמה (ת/4 לעונש) וכן בתסקיר נפגע עבירה אשר הוגש בכתב במעטפה. תסקיר זה לא נסרק לנט המשפט, לאחר ההחלטה מיום 6.4.22, לפיה תוכן תסקיר זה יהיה חסוי מפני הנאשם, למען שמירה על פרטיות הנפגע.
24. התייעוד הרפואי (ת/4 לעונש) משתקף חלקית בתיאור הפגיעה בכתב האישום לעיל. אולם, מטבע הדברים, הקריאה של דו"חות הניתוח העיקרי והניתוחים החוזרים, יכולה ללמד על עומק הסבל של אדם, שנפגע כה קשה בבני מעיו, על כל המשמעויות הפיזיות והמעשיות של פגיעה טראומטית מסוג זה על מערכת העיכול התחתונה. הדברים לא יפורטו כאן.



25. תסקיר הנפגע קצר יחסית, אך הסבל המתואר בו קשה לעיכול. עולה מהתסקיר כי המתלונן היום כבן 24, שהתקשה לשתף בחוויות הקשות שעבר, ואף ביקש להפסיק השיחה באמצע, עקב כאבים ועייפות. האירוע התרחש כאשר חגג את יום הולדתו של חברו (רותם המנוח). לדבריו, הייתה מתיחות בין בן משפחתו לבין "אחר", אך הוא לא חשב שנשקפת לו סכנה. הוא אמנם חשש מעט כאשר נתבקש על ידי הנאשם ללכת לסמטה, אך לא חשב שייפגע, והופתע מאוד מהשימוש בירי כלפיו לפתע פתאום. לפני שאיבד הכרתו, הספיק לראות את המנוח ואמו נפגעים גם כן מאותו ירי.
26. התסקיר מפרט באופן בהיר את הנזקים הרפואיים המתוארים לעיל, אשר פרטיהם לא יובאו כאן. עם זאת נמסר כי הוכר כבעל נכות 100% לצמיתות. התסקיר ממשיך ומפרט כאבים משמעותיים וכן קשיים רפואיים ורגשיים נוספים, המתמידים עד היום, ומשפיעים על אורח חייו. הוסבר כי הוא מצוי בתהליך שיקומי, אך לא ברור מה הסיכוי להחלמה יותר טובה. בינתיים, הוא תלוי באחרים לסיוע כלכלי, ובתחומים נוספים. כן פורטו קשיים נוספים, בחיי יום יום, שלא יפורטו כאן.
27. מעבר למימד הרפואי, שהוא העיקרי, יש השפעות נוספות של האירוע על חייו. השפעות, המתבטאות במימד רגשי משמעותי ובמימד חברתי חשוב ביותר, אשר לא יפורטו כאן מחמת צנעת הפרט. שני המימדים משליכים ישירות על היבטים שונים של חיי יום יום, כאשר היבט הכלכלי הוא רק אחד מהם, ויש היבטים נוספים חשובים המשפיעים אורח חייו.
28. אף לגבי המתלונן, עמדת עורכת התסקיר היא שניתן לטפל בחלק מסוים מתוך הקשיים, אך נראה שאין המתלונן פנוי לכך, נוכח שקיעתו בקושי היותר רחב לקדם את עצמו ואת חייו, אשר חלקו הגדול אינו בר שינוי. כאמור, הפרטים לא יובאו כאן, אך יאמר כי בסיכום דבריה עורכת התסקיר השתמשה בפעלים כגון "קטע", "שבשה", ו-"ריסקה", כן דיברה על "התדרדרות", על "כאב" ועל נזק במישורים שונים, תפקודית, כלכלית, ועוד שלא יפורטו כאן. המלצתה היא להשית על הנאשם פיצוי כספי משמעותי, הן לבטא ההכרה בפגיעה בו, והן כדי לאפשר לו להיעזר בפיצוי בעת פנייה לטיפול ושיקום. מאסר בפועל
29. כאמור, שני הצדדים עותרים לכבד את הסדר הטיעון ולהטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל בן 14 שנה. הצדדים הגיעו להסדר זה בעקבות הליך גישור.
30. ב"כ המאשימה נימקה את הסדר הטיעון בשלשה נימוקים, קושי ראייתי, התמשכות ההליכים וקבלה חלקית של טענת הנאשם ביחס ליסוד העובדתי, ביחס לחלקו במות המנוח ופציעת המתלוננת.
31. הוסבר כי הקושי בהתמשכות ההליכים היה בעיקר קושי של העדים. שכן, הזמן שחלף הקשה פיזית ונפשית על העדים, שאמורים היו לזכור את האירוע ולספר עליו בבית המשפט. הודגש, כי למתלוננת שולה, אם המנוח, היה חשוב לשמוע את קבלת האחריות מצד הנאשם, שהיה חבר טוב של בנה המנוח.
32. עוד הודגש, כי למרות ההתחשבות בצרכי הנפגעים, השיקול המכריע בהגעה להסדר היה הקושי הראייתי. קושי שהיה מספיק משמעותי כדי להסכים לענישה בת 14 שנה, אשר אלמלא שיקולי הסדר הטיעון, לא הייתה נחשבת לעונש הולם.
33. ההגנה הדגישה כי מדובר היה בתיק לא פשוט עבור שני הצדדים, ראייתי ורגשית. נטען כי למרות הקושי הראייתי, סוכם בכל זאת על עונש לא קל, דו ספרתי. זאת, בשים לב לכך שבסופו של יום "האחר" הוא שנשא את הנשק והוא אשר ביצע את כל מעשי האלימות הפיזיים, ולא הנאשם. זאת, כאשר הפגיעה במנוח ובמתלוננת, כלל לא עלו על דעתו של הנאשם, ועליהם הוא מצר מאוד.
34. נטען עוד, שיש לקחת בחשבון גם נתונים נוספים של הנאשם, במרכזם החרטה העמוקה והכנה שהביע. נטען כי הנאשם חווה כאב יום יומי ומבטא צער וחמלה על קשיי הנפגעים עקב המעשים שעשה. נטען כי הוא הביע כאב ברור ביחס לסבל המתלוננת בעקבות אובדן בנה, חברו, וכי יש לקחת זאת בחשבון.
35. לאחר עיון, אין ספק שיש לכבד את הסדר הטיעון.



36. חשוב להדגיש כי מעשיו של הנאשם רעים וקשים עד מאוד. הנאשם ו"האחר", תכננו להרוג בן אדם. לשם כך נשאו בצוותא נשק לא חוקי, שהוחזק בידיו של "האחר". הנאשם בעצמו, כמו פיו וברגליו שלו, ניגש אל בית המנוח, וקרא למתלונן אדם לצאת אליהם לסמטה. זאת, בידיעה ברורה שהוא מכניס את אדם למלכודת, מלכודת מוות. בהתאם לתכנית זו, ובהמשך למעשי הנאשם, "האחר" אכן ירה במתלונן אדם, על מנת לגרום למותו, וכמעט הצליח בכך. אלמלא נפלאות הרפואה המודרנית, לא היה אדם שורד.
37. בסופו של יום המתלונן אדם שרד, אך בקושי. שבועות ארוכים היה בסכנת מוות בבית החולים, וכאשר יצא משם בסופו של דבר, יצא נכה, הסובל מחבלות גופניות קשות ונזקים אישיים רחבים עד מאוד.
38. הנאשם לא רצה לגרום למות חברו רותם, שהיה גם חבר של אדם, ולא לפציעתה של שולה. אולם, הנאשם היה שותף להבאת נשק לאותה סמטה, ולפתיחה בסדרת פעולות אלימה. הנאשם צריך היה לצפות שהנוכחים לא ישבו בחיבוק ידיים בעת שליפת נשק, כי תהיה אלימות נוספת, ואין לדעת לאן זה ייגרר ומי ייפגע. הרי הנאשם עצמו נדקר גם כן. כמפורט לעיל, רותם נורה בראשו לעיניה של אמו שולה, ומת במקום. שולה עצמה נפצעה בגופה בחבלה חמורה. אמנם גופה החלים מהכדורים שפלחו את ירכה, אך נפשה לעולם לא יחלים. רצח בנה ימשיך לעמוד מול עיניה עד עולם, ולבה חלל בקרבה.
39. הסנגורים ביקשו שתילקח בחשבון החרטה שהביע הנאשם. אין ספק שהחרטה שהביע הנאשם כנה. כואב הוא את מות חברו רותם, וכואב לו לראות בסבלה של אם חברו שולה, אצלה היה תמיד בן בית, כדבריו.
40. אמנם החרטה שהביע הנאשם כנה, אך החרטה אותה לא הביע מטרידה עד מאוד. עיון בדברי הנאשם, הן דבריו הספונטאניים לאחר הכרעת הדין, והן בדברי הנאשם לפני גזירת דינו, אינם מלמדים על חרטה שיש לה משקל של ממש לעניין עונשו. הנאשם הביע צער על מות חברו, הנאשם הביע צער על צערה של שולה. הנאשם הדגיש בדבריו "הוא היה חבר שלי וכואב לי מאוד שקרה לו דבר כזה, לא חשבתי שזה יגיע למצב הזה. או יקרה לה דבר כזה". הנאשם הביע צער על חברו, ועל אם חברו - אך לא אמר מילה או חצי מילה על אדם וסבלו.
41. משמע, למרות הצער על מות חברו, למעשה, הנאשם לא הביע חרטה על מעשהו העברייני, הוא הביע צער על כישלון תכניתו העבריינית. שכן, הוא תכנן, רצה וניסה להרוג אדם אחד, אך בהתלקחות האלימה מת אדם אחר, חברו. הנאשם אינו מצטער על המעשה הרע שעשה, אלא על כך שהתרשלותו גרמה לתוצאות שלהן לא ציפה. אם כן, דבריו האחרונים של הנאשם לא עוררו כל אמפתיה כלפיו, להפך. לו היה עונש המאסר בשיקול דעתו של בית המשפט, היו דברים אלה נלקחים בחשבון כנסיבה מחמירה ולא כנסיבה מקלה.
42. מהותית, ראוי היה עונשו של הנאשם להיות חמור הרבה יותר. העונש המוצע אינו הולם ומספיק לא להריגת חברו, ולא לניסיון לרצח אויבו, תוך גרימת חבלות קשות. לו נדרשנו לשרטט מתחם עונש הולם, לפי כללי הבניית הענישה, היה העונש המוצע נופל בהרבה מהרף התחתון.



43. אולם, את הסדר הטיעון יש לכבד בכל זאת. לפי הכללים שנקבעו בפסיקה, יש לבחון אם יש איזון בין התמורה שנתן הנאשם בהודאתו במסגרת הסדר הטיעון, לבין ההקלה היחסית בעונש. התובעת הצביעה על תמורה חשובה ומשמעותית מצד הנאשם. ראשית, עצם ההרשעה של הנאשם למרות הקשיים הראייתיים, והסיכון מבחינת המדינה כי יזוכה. שנית, התובעת הצביעה על קשיים של העדים, הנפגעים. עדותם נחסכה. ניכר מדבריה של שולה שעדות לגופו של עניין, בשחזור האירוע הקשה בחייה לפרטיו, בשים לב לכאב הנורא שהיא נושאת, הייתה עבודה קשה ביותר. עיון בתסקיר של המתלונן מלמד כי אף עבורו, נחסכה חוויה לא פשוטה בכלל. שלישית, החיסכון במשאבים של התביעה ובית המשפט בהמשך ניהול ההליך. רביעית, מודעות המדינה לכך שיש אפשרות שבית המשפט יקבע יסוד נפשי מופחת ביחס לפגיעה במנוח ובמתלוננת גם אם יתנהל התיק כולו ויתקבלו מרבית טענותיה (כפי שהוסכם לבסוף), כך, שאין בכתב האישום המתוקן אמירה משפטית ועובדתית שאין לה יסוד.

44. הפסיקה לימדה כי יש בשיקולים כגון השיקולים שפורטו לעיל, כדי לכבד את ההסדר, ובלבד שהעונש שעליו הוסכם אינו קל באופן מופרז וקיצוני. בהקשר זה יש לקבל את הטענה של הסנגורים, בכל זאת מדובר על ענישה "דו ספרתית", עבור מי שלא אחז בנשק ולא ביצע מעשים פיזיים אלים בעצמו ובגופו. הענישה חורגת אמנם משמעותית ממתחם העונש הראוי, כאמור, אך החריגה אינה קיצונית במידה המחייבת לדחות את הסדר הטיעון.

45. לפיכך, אציע לחברי לכבד את הסדר הטיעון, ולהשית על הנאשם 14 שנות מאסר בפועל. כן אציע לכבד את הסכמת הצדדים, כך שהמאסר על תנאי בן 10 חודשים התלוי ועומד נגדו בגין עבירות איומים, תקיפה, החזקת סכין והפרת צו שנועד להגן על אדם, משנת 2016, יופעל בחופף. מאסר על תנאי

46. מעשי הנאשם רעים וקשים, ואין במאסר בפועל המוסכם כדי רשעתו של הנאשם. אולם, יש להיזהר שלא להתפתות לגשר חלקית על הפער בהשתתפות מאסר על תנאי ממושך מדי. שכן, הניסיון השיפוטי מלמד שאם חלילה יידרש בית משפט כלשהו, ביום מן הימים, להפעיל את התנאי, עלול מאסר על תנאי ארוך מדי להגביל יתר על המידה את שיקול הדעת של השופט אשר יהיה בימים ההם.

47. נוכח האמור, אציע לחברי להטיל על הנאשם שנה אחת מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום שחרורו, שלא יעבור כל עבירת אלימות מסוג פשע, או כל עבירה בנשק. קנס

48. הצדדים הסכימו כי יוטל קנס. זאת, למרות שהפסיקה מלמדת שקנס אינו עונש מתאים במצבים בהם מושתת מאסר ממושך, אם אין מדובר בעבירה שמניעיה היו כלכליים בעיקרם.

49. התובעת לא הצליחה להסביר מדוע נדרש עונש זה. הצדדים מודעים היטב לכלל לפיו "אין זה ראוי להטיל קנס, ומאסר תמורתו, שתכליתם האחת והיחידה היא תשלום הפיצויים" (ע"פ 2143/10 אברהם שלום נ' מדינת ישראל (20.1.11)), וראו הפסיקה המאוזכרת שם). חזקה שהצדדים לא התכוונו למטרה שנקבע בפסיקה כי אינה ראויה. לפיכך, נראית בעיני הצעת הסנגור שהקנס יוטל ללא קביעת מאסר תמורתו. רעיון, העולה בקנה אחד עם החלטת בית המשפט העליון בפרשת אברהם שלום.

50. לא ירדתי לסוף דעת הצדדים לעניין מטרת הקנס, ויתרה מכך, תשלום הקנס עלול להקשות על תשלום הפיצוי. יחד עם זאת, יש לכבד את הסדר הטיעון גם לעניין זה, במיוחד כאשר עונש המאסר אינו הולם את מעשה העבירה. סיכומו של דבר, אציע לחברי להטיל קנס מתון, בסך 7000 ₪, ללא סנקציה של מאסר תמורתו.



- פיצוי לנפגעים
51. כאן נקודת המחלוקת העיקרית בין הצדדים.
52. התובעת הזכירה שלפינו שלושה נפגעים: המנוח רותם (למעשה משפחתו); אם המנוח, המתלוננת שולה, שהיא גם נפגעת ישירה עקב פציעתה; והמתלונן שנפצע קשה מאוד בעת שניסו לרצוח אותו. התובעת גם הזכירה את תכלית הפיצוי העונשי שעיקרו מתן סעד מיידי לנפגע, והכרה חברתית במעמד נפגע העבירה.
53. עוד הזכירה התובעת, כי לפי הפסיקה בקביעת שיעור הפיצוי אין בית המשפט מביא בחשבון את היכולת הכלכלית של הנאשם. בהקשר זה הזכירה כי, לפי הפסיקה, ניתן להשית פיצוי החורג מתקרת הפיצוי הקבועה בחוק, כאשר יש מספר נפגעים ישירים.
54. התובעת ביקשה לאמץ בהקשר זה את הפסיקה המאפשרת להשית סכומי פיצוי משמעותיים גם על נאשמים שלא גרמו לנזק באופן פיזי וישיר. אם כי, כך אישרה, לפי הפסיקה יש לקחת בחשבון את טיב האחריות בהקשר לסכום הפיצוי.
55. לעניין המתלונן עמדה התובעת על כך שמדובר ממש ב"כיפה אדומה" (הכיניו בלשון המדוברת להבאת אדם באמתלה אל מקום בו אורבים לו כדי לפגוע בו). היה סכסוך מוקדם, הוחלט לפגוע במתלונן, הייתה הצטיידות בנשק, הנאשם קרא לו מתוך הבית והאחר שארב בסמטה ירה במרכז הגוף ונמלט. לגבי הפגיעה במתלוננת שולה וברותם המנוח, המדובר בהחלטה של "האחר" לירות בהם על מנת לאפשר את הימלטותו מהזירה. אחריות הנאשם לכך היא עקיפה יותר, אך בהחלט משמעותית.
56. לעניין עוצמת הנזק שנגרם למתלונן, הפנתה התובעת לתעודות הרפואיות ולתסקיר הנפגע, הדגישה את הפגיעה המערכתית המשמעותית, ועמדה על כך שלא נראה מתוך התסקיר כי המתלונן יצליח לחזור לתפקוד מלא כפי שהיה בעבר. אף לעניין המתלוננת והמנוח הפנתה התובעת לתסקיר ולנזק המשפחתי הרחב המתואר שם. התובעת הזכירה כי המתלוננת שולה, כנפגעת ישירה, נקלעה לסמטה הסמוכה לביתה ובסך הכול ניסתה לעזור לבנה. היא נפצעה והוא נורה ומת. מת, במוות מיותר שנגרם באלימות אכזרית. כן הזכירה התובעת כי המנוח עצמו כלל לא היה קשור לסכסוך, ובסך הכול יצא כדי להיות עם המתלונן אדם, היינו לעמוד לצד חברו.
57. ההגנה לא חלקה על טענתה המשפטית של המדינה, לפיה רשאי בית המשפט להטיל על הנאשם פיצוי מרבי לכל נפגע ישיר, ובכך לחרוג מהתקרה הקבועה בחוק. הרי בצדק הצביעה התובעת בהקשר זה על סעיף 17 לחוות דעתה של כב' השופטת חיות (כתוארה אז) בדנ"פ 5625/16 אסרף קארין נ' אבנר טווק בוקובזה (13.9.17), שביטאה את דעת רוב ההרכב המורחב, וקל וחומר שאין מגבלה כזו לפי דעת המיעוט שם. יחד עם זאת, ההגנה סבורה שהמקרה הזה אינו מתאים להשתת פיצויים כה גבוהים.
58. ההגנה הדגישה כי הנאשם רוצה לחזור לחיים נורמליים ביום מן הימים לאחר שישתחרר וישתקם. הוא הביע חרטה עמוקה על הפגיעה ברותם חברו ובשולה אם חברו, ורוצה בכל מאודו לעמוד בתשלום הפיצוי שיושת עליו. אולם, כדי שהנאשם יצליח לעמוד בפיצוי ולהביע בכך את חרטתו, על הפיצוי להיות בגובה שהוא יכול לעמוד בו. עוד נאמר בהקשר זה, כי הנאשם יתום מאב ומאם, אשר נדרש לפרנס ילד, ונשפט עתה לשנות מאסר ארוכות. כך, שהפרוטה אינה מצויה בכיסו.
59. ההגנה הזכירה שהמבצע העיקרי נשפט במקביל אצל מותב אחר. נוכח אחריותו העיקרית, לשיטתה, מן הראוי שעל כתפי "האחר" יוטל עיקר הפיצוי.
60. לעניין הנזק עצמו, נטען שאין ראייה לנזק פיזי ארוך טווח שנגרם למתלוננת, ונראה לכאורה כי לאחר הטיפול הרפואי לא נותרו בגופה נזקים של ממש.



- דין - אדם
61. לאחר עיון בטענות הצדדים, איני רואה טעם סביר שלא להשית על הנאשם את הפיצוי המרבי האפשרי לפי חוק ביחס לנזקיו של אדם, אותו ניסו הנאשם ו"האחר" לרצוח. עצמת הפגיעה במתלונן, כמתואר לעיל, רבה ועצומה. במישור דיני הנזיקין, ניתן להעריך כי הנזק נאמד בסכומים גבוהים פי כמה מהסכום המרבי לפיצוי פלילי, וממילא הפיצוי המושת במסגרת זו אינו משקף את היקף הנזק, אלא את עוצמת האחריות לפגיעה. לעניין המתלונן, המטרה העיקרית היא אכן לנסות לתת סעד מהיר יחסית, וכן לבטא את אחריותו המלאה של הנאשם לנזקי המתלונן.
62. לעניין היות האחריות מלאה, צריך להבהיר כי אמנם "האחר" הוא אשר לחץ על ההדק. אולם הנאשם דנן היה חלק מהקשר והתכנית הזדונית להפגיעה במתלונן אדם ולרצוח אותו. הנאשם פעל בהתאם לתכנית, כמפורט לעיל, והוא אשר הביא את המתלונן אל המלכודת, בסמטה, שם נורה ע"י "האחר" וחייב השתנו ללא היכר. המדובר באחריות מלאה, לפגיעה איומה ולנזק נורא. פגיעת הנאשם במתלונן אדם, היא מסוג הפגיעות המחייבות מתן פיצוי לנפגע בגובה המרבי המותר על פי חוק.
- דין - רותם ושולה
63. לא כך הם הדברים ביחס לפגיעה במתלוננת ולהריגת המנוח. כאמור לעיל וכמוסכם בין הצדדים, אחריות הנאשם לפגיעות אלה היא עקיפה יותר ואין אחריותו מתקרבת לאחריות של "האחר". פגיעות אלה לא תוכננו בתכנית העבריינית עת קשר הנאשם קשר עם "האחר". הסיכון להתרחשות האירועים, אף שצריך היה לצפות אותם, לא נצפה בפועל. "האחר" אשר נקט באלימות קשה כדי להקל על הימלטותו מהמקום, הפגיעה במעשה זה גם את הנאשם. מכאן שאחריות הנאשם היא עקיפה יחסית ל"אחר", ונובעת מסעיף 34א(א)(1) לחוק העונשין.
64. יחד עם זאת, למרות שהאחריות למות המנוח ופגיעת אם המנוח, פחותה משמעותית מאחריותו של "האחר", אחריות רבה בכל זאת יש כאן. הנאשם היה חלק מהמזימה להרוג אדם בליבה של העיר באר שבע, באזור מגורים, כאשר מתנהלת מסיבה בסמוך. הנאשם היה שותף לתכנית להביא נשק למקום ולפעול באלימות אשר מטבעה עלולה לגרום אלימות נגדית. אחריות הנאשם אינה רק אחריות משפטית ערטילאית טכנית, אלא אחריות מוסרית כבדה. כאמור לעיל, למרות האדישות שביטא הנאשם בבית המשפט בשתיקתו ביחס לגורלו של אדם, ניכר היה כי הוא מבין את אחריותו המוסרית לפגיעה ברותם המנוח ובאמו שולה. הנאשם חש רגשות אשמה של ממש, לפחות ביחס לחברו ואמו.
65. אחריות מוסרית ומשפטית זו צריכה לבוא לידי ביטוי בהשתתפות סכום פיצוי שיבטא את ההכרה של החברה בפגיעה במנוח ובאמו, ואת האחריות שמטילה החברה על הנאשם ביחס לפגיעה זו.
66. נוכח האמור, אציע לחבריי להשית על הנאשם פיצוי למתלוננת בגין הפגיעה בה בסך ₪ 18,000 ולהשית על הנאשם פיצוי עבור משפחת המנוח בסך ₪ 180,000.



אלון אינפלד, שופט
השופט א' ואגו, סגן הנשיאה - אב"ד:
אני מסכים ומצטרף לאמור בחוות דעתו של חברי, השופט א. אינפלד ולנימוקיו, וכן לתוצאה העונשית המוצעת על ידו.

אריאל ואגו, סגן
הנשיאה
אב"ד

השופט א' חזק:
אני מסכים ומצטרף לחוות דעתו של חברי, השופט א. אינפלד.

אריאל חזק, שופט

נוכח כל האמור, אנו גוזרים על הנאשם את העונשים הבאים:
א. 14 שנות מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו, אשר יחושבו כאמור בהסדר הטיעון (מיום 16.11.18 עד 27.12.18, מיום 3.2.19 עד 11.2.19 ומיום 2.6.20 עד עתה).
ב. מופעל המאסר על תנאי בן 10 חודשים אשר הושת על הנאשם ביום 6.1.2016, בבית משפט השלום בבאר שבע בתיק 38229-09-15. המאסר מופעל בחופף, כך שבסה"כ על הנאשם לרצות במסגרת גזר דין זה 14 שנות מאסר.
ג. שנה אחת מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום שחרורו, שלא יעבור כל עבירת אלימות או נשק מסוג פשע.
ד. קנס בסך 7,000 ₪ אשר ישולם תוך שנה וחצי מהיום.
ה. הנאשם יפצה את המתלונן אדם מסרוגה בסך של 258,000 ש"ח. מתוך סכום זה 70,000 ₪ ישולמו תוך שלושה חודשים והיתרה תשולם תוך שנה נוספת (היינו - תוך 15 חודשים מהיום).
ו. הנאשם יפצה את משפחת המנוח בסך של 180,000 ₪, באמצעות המתלוננת אם המנוח. מתוך סכום זה 40,000 ₪ ישולמו תוך 4 חודשים והיתרה תשולם תוך שנה נוספת (היינו - תוך 16 חודשים מהיום).
ז. הנאשם יפצה את המתלוננת בסך 18,000 ₪ תוך ששה חודשים.
הפרקליטות תיתן הודעה למזכירות, בדבר אופן ביצוע התשלום.
זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.
ניתן היום, ט"ו אלול תשפ"ב, 11 ספטמבר 2022, בנוכחות הצדדים.

אריאל חזק, שופט

אלון אינפלד, שופט

אריאל ואגו, סגן הנשיאה
אב"ד